PROTOKOLL

Projekt	**Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneering**
Teema	Avaliku väljapaneku järgne avalik arutelu
Kuupäev	22.09.2026, 17.30-18.30
Asukoht	Lihula Kultuurikeskus
Protokollija	Evelin Kuusik
Osalejad	Registreerimislehel (15 osalejat)

Päevakava **1. Ülevaade eelistuse kujunemisest**
2. Laekunud ettepanekutest ja vastustest
3. Mis saab edasi?
4. Küsimused, arutelu

Avaliku arutelu ettekandega saab tutvuda projekti kodulehel, https://riigiplaneering.ee/riigi-eriplaneeringud/eesti-lati-neljas-elektriuhendus/eesti-lati-neljanda-elektriuhenduse.

Arutelu

Küsimus: Kui maaomanikul on oma kinnistu kohta konkreetne ettepanek, kus trass võiks paikneda, kuidas tuleb toimida?

Marion Mets Skepast&Puhkim OÜ (edaspidi SKPK): Pärast üldist arutelu saab koos meeskonnaga vaadata konkreetset kinnistut kaardilt ja arutada võimalikke nihutusi. Menetlusse minev ettepanek tuleb esitada kirjalikult.

Priit Heinla Eleringi AS (edaspidi Elering): Kui planeering on jõudnud piisavalt täpse trassikoridorini, saab arutada kinnistupõhiseid asukohti ja võimalikke nihutusi. Kui kinnistul on teadaolev arendusplaan või muu oluline asjaolu, saab seda planeeringu seletuskirjas arvesse võtta, kui lahendus on tehniliselt võimalik.

Küsimus: Maakaablit ei pane, see on kallis, aga teleris teie oma mees Saaremaal ütles, et maakaabel tuleb isegi odavam. Kas see oli suur aps?

Elering: Maakaabli ja õhuliini maksumuse võrdlemiseks telliti uuring Tallinna Tehnikaülikoolilt ning maksumushinnang põhines Euroopa sarnaste põhivõrguettevõtjate viimase viie aasta hinnastatistikal. Uuringu järgi on suure pingeastme kaabli ja õhuliini maksumuse erinevus väga suur. Nii pika, ligikaudu 100 km pikkuse kaabelliini rajamise näidet sellel pingeastmel ei ole teada. Madalamatel pingeastmetel on kaableid rohkem kasutusel ja maksumuse erinevus õhuliiniga on väiksem.

SKPK: Planeeringu majandusanalüüsis hinnati alternatiive üldisel tasemel ning maksumuse erinevuseks nimetati ligikaudu kümnekordset vahet. Ehituse hinnainfo tugines elektritaristu projekteerijate ja ehitajate sisendile.

Kommentaar: Sajad tuhanded hektareid metsa läheb maha ja siis ei ole kuskil rohestamist. See pole üldse oluline. Kaabli panemine on nii kallis, et seda ei saa panna.

SKPK: Keskkonnamõjusid on hinnatud ning trassi visandamisel on lähtutud põhimõttest vältida võimaluse korral metsamaad ja vähendada raadamise vajadust. Põllumaa ja metsamaa vahel eelistatakse pigem põllumaad ning väärtuslikumaid alasid püütakse vältida.

Elering: Võimaluse korral eelistatakse ka riigimaad eramaadele. Kaitstavatele aladele kehtivaid piiranguid ei saa riigi eriplaneeringuga eirata.

Küsimus: Kas tuleb üks rida maste või kaks rida maste?

Elering: Kavandatud on üks rida maste. Mastide vahekaugus sõltub projekteerimisest ja topograafiast ning nimetatud suurusjärk on ligikaudu 350–450 m.

Küsimus: Kuidas arvestatakse mastide lahendamisel põllumaa kasutamisega?

Elering: Põllumaal saab kasutada kõrgemaid ja harali torujalgadega maste, et kasutusest väljajääv maa-ala oleks väiksem ning põllutehnikaga saaks mastile võimalikult lähedalt või konstruktsiooni alt läbi liikuda. Pärast Harku–Lihula–Sindi liini rajamist on sarnast lahendust kasutatud ka teistel rekonstrueeritud liinidel.

Küsimus: Mis tüüpi mastid tulevad?

Elering: Täpset mastitüüpi ei ole veel otsustatud.

Kommentaar: Lihulast liiguvad kaks 110 kV liini paralleelselt. Kas kokku ei saa neid tõsta, sest 330 kV jookseb niikuinii seal kõrval?

Elering: Planeeringus on vaadatud olemasolevate ja uute liinide ühiskasutuse võimalusi kohtades, kus see on tehniliselt mõistlik, kuid kogu saarte elektrivarustuse koondamine ühele mastireale suurendaks ühe rikke mõju. Täpne lahendus selles konkreetses 110 kV liinide lõigus on tulevikuotsus. Suursaarte varustuskindlust võivad tulevikus muuta täiendav 110 kV ühendus Hiiumaa kaudu ja uus 330 kV ühendus Saaremaa ning Läti suunal. Kui olemasolevaid 110 kV liine vähendatakse, saab see toimuda pärast täiendava ühenduse olemasolu.